

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 13 ฉบับที่ 3 (กันยายน – ธันวาคม 2567)

กลยุทธ์การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน โรงเรียนวัดหมื่นพุทธวิทยา

THE GUIDELINES FOR SCHOOL CURRICULUM ADMINISTRATION TO DEVELOP 21ST CENTURY SKILLS OF WAT MUENBUDDHA WITTAYA SCHOOL

¹พระสมชัย แซ่ลิว, ²ประเวศ เวชชะ, ³พูนชัย ยาวีราช, และ ⁴สมเกียรติ ตุ่นแก้ว

¹Phra Somchai Saeliew, ²Prawet Wetcha,

³Phoonchai Yawirach and ⁴Somkiet Tunkaew

¹คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

¹Faculty of Education, Chiang Rai Rajabhat University, Thailand

¹Corresponding Author's Email: poovar03910@gmail.com

Received: 2024-07-07

Revised: 2024-10-22

Accepted: 2024-11-07

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษามีคุณภาพมีเหตุปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนวัดหมื่นพุทธวิทยา การวิจัยครั้งนี้กำหนดที่จะศึกษาถอดบทเรียนของโรงเรียนวัดหมื่นพุทธวิทยา เพื่อเป็นการหาแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนวัดหมื่นพุทธวิทยา โดยมีขอบเขตการวิจัย ด้านพื้นที่วิจัยโรงเรียนวัดหมื่นพุทธวิทยา อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย ศึกษาเหตุปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการหลักสูตรเพื่อพัฒนาทักษะศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนวัดหมื่นพุทธวิทยา เหตุปัจจัยภายนอก เหตุปัจจัยภายใน เหตุปัจจัยจุดตั้ง เหตุปัจจัยภายนอก เหตุปัจจัยภายใน การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างแบบออนไลน์ จาก Creative Research SystemS ในระดับความเชื่อมั่นที่ 95%

ผลการวิจัย พบว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน (8 กลุ่มสาระการเรียนรู้) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน ปีการศึกษา 2563 – 2565 ทุกรายรายวิชา อยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น รายวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา อยู่ในระดับดีมาก

2. ผลการทดสอบระดับชาติ O-Net ปีการศึกษา 2563 - 2565 พบว่า 2.1 นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีผลการทดสอบระดับชาติ O-Net อยู่ใน ระดับปานกลาง 2.2 นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผลการทดสอบระดับชาติ O-Net อยู่ใน ระดับพอใช้

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 13 ฉบับที่ 3 (กันยายน – ธันวาคม 2567)

3. ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพระพุทธศาสนา (B-NET) ปีการศึกษา 2563 - 2565 พบว่า 3.1 นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 31.07 – 35.56 เมื่อพิจารณาเป็นรายปีการศึกษาใน 4 วิชา พบว่า วิชาที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ บาลี 3.2 นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 31.50 – 34.47 เมื่อพิจารณาเป็นรายปีการศึกษาใน 4 วิชา พบว่า วิชาที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ บาลี

4. ผลการศึกษาเกี่ยวกับระดับคุณภาพของกระบวนการบริหารหลักสูตรในภาพรวมของโรงเรียนวัดหมื่นพุทธวิทยา อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย 4.1 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นชาย โดยมีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี ส่วนวุฒิการศึกษาส่วนใหญ่ระดับปริญญาตรี และมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 5 – 15 4.2 คุณภาพของกระบวนการบริหารหลักสูตร ในภาพรวมของโรงเรียนวัดหมื่นพุทธวิทยา อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย ในภาพรวม อยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีคุณภาพอยู่ในระดับพอใช้ ยกเว้นด้านการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ อยู่ในระดับดี โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ รองลงมาคือ ด้านการสนับสนุนการใช้หลักสูตรของการศึกษา ด้านการนิเทศกำกับติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ด้านการประเมินการใช้หลักสูตร และด้านการวางแผนการใช้หลักสูตรสถานศึกษาตามลำดับ

คำสำคัญ: บริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา; พัฒนาทักษะศตวรรษที่ 21; โรงเรียนวัดหมื่นพุทธวิทยา

Abstract

This research aims to investigate the current state of quality curriculum management in educational institutions and to identify the key factors influencing the quality of curriculum management at Wat Muen Phuttha Wittaya School. This study seeks to analyze the lessons learned from Wat Muen Phuttha Wittaya School to develop a framework for curriculum management that fosters the development of 21st-century skills in students. The research scope is limited to Wat Muen Phuttha Wittaya School in Mae Chan District, Chiang Rai Province. The study will explore the key external, internal, and hindering factors affecting curriculum management for the development of 21st-century skills among students at Wat Muen Phuttha Wittaya School. The sample size was determined using an online sample size calculator from Creative Research Systems at a 95% confidence level.

Research findings revealed that:

1. Students' academic achievement (in all 8 learning areas) was at a moderate level from the academic year 2563-2565, except for Health and Physical Education, which was at a very good level.

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 13 ฉบับที่ 3 (กันยายน – ธันวาคม 2567)

2.The results of the National O-NET exam from the academic year 2563-2565 showed that: 2.1) Grade 9 students had a moderate level of performance on the O-NET exam. 2.2) Grade 12 students had a satisfactory level of performance on the O-NET exam.

3.The results of the National Buddhist Education Test (B-NET) from academic years 2563-2565 revealed that: 3.1) Grade 9 students had an average score between 31.07 and 35.56 across the four subjects, with Pali scoring the highest. 3.2) Grade 12 students had an average score between 31.50 and 34.47 across the four subjects, with Pali scoring the highest

4.The study on the overall quality of curriculum management at Wat Muean Phuttha Wittaya School, Mae Chan District, Chiang Rai Province: 4.1) Most respondents were male, aged 31-40, with a bachelor's degree, and 5-15 years of work experience. 4.2) Overall, the quality of the curriculum management process at Wat Muean Phuttha Wittaya School, Mae Chan District, Chiang Rai Province is considered good. When examining each aspect, it was found that all areas are at a satisfactory level, except for the application of the school curriculum, which is at a good level. The area with the highest average is the application of the school curriculum, followed by the support for curriculum use, curriculum supervision, curriculum evaluation, and curriculum planning, respectively.

Keywords: Managing School Curriculum; Developing 21st Century Skills; Wat Muean Phuttha Wittaya School

บทนำ

โรงเรียนวัดหมื่นพุทธวิทยา เป็นการจัดการศึกษาโดยคณะสงฆ์จีนนิกายแห่งประเทศไทย โดยสังกัด กองพุทธศาสนศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ซึ่งมีการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน นวัตกรรม บาลีและหลักสูตรภาษาจีน จากการศึกษาการบริหารจัดการของโรงเรียนวัด หมื่นพุทธวิทยา พบว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในปัจจุบัน ยังมุ่งเน้นการสอนที่เน้นครูเป็นศูนย์กลาง เน้น เนื้อหามากกว่าทักษะ ยึดกระบวนการเรียนการสอนเดิมๆ และยังไม่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาหาความรู้ หรือทักษะใหม่ ๆ ในยุคดิจิทัล นอกจากนี้ จากการศึกษาผลการทดสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับชาติ (O-NET) ประจำปีการศึกษา 2563 - 2565 พบว่า คะแนนเฉลี่ยวิชาภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษา ได้ คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า ร้อยละ 50 ส่วน การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ด้านพระพุทธศาสนา (B - NET) ประจำปีการศึกษา 2563 - 2565 พบว่า คะแนนเฉลี่ยวิชา บาลี ธรรม พุทธ ประวัติ และวินัย ได้ คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า ร้อยละ 50 เช่นกัน (Muean Phuttha Wittaya School, 2022)

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 13 ฉบับที่ 3 (กันยายน – ธันวาคม 2567)

ทักษะแห่งอนาคตใหม่ในศตวรรษที่ 21 (21ST Century Skills) เป็นทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของประชาชนคนไทย (Nitikraiphong, 2018) ในฐานะการเป็นพลเมืองของโลก ที่มีการดำรงชีวิตท่ามกลางโลกแห่งเทคโนโลยี โลกของเศรษฐกิจและการค้าโลกาภิวัตน์กับเครือข่าย ซึ่งคนไทยยังติดกับดัก และวังวนของการเป็นผู้ใช้ ผู้บริโภค และผู้ซื้อ ขาดการประมาณตนในการใช้ให้เหมาะสมพอเพียงต่อเนื้องาน ตกเป็นทาสทางความคิด ไม่สามารถเป็นผู้ริเริ่มสร้างสรรค์พัฒนาต่อยอดการใช้งาน (Institute for Visioning the Future of Innovation, 2019) และก้าวไม่ผ่านไปสู่การเป็นผู้คิดนวัตกรรม สร้างและผลิตภัณฑ์ นำไปใช้เพื่อดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีคุณภาพอย่างเหมาะสม โดยสิ่งเหล่านี้จะถูกนำไปปรับบทบาทของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาที่จะส่งผลต่อพฤติกรรมของคนไทยจากการเป็นผู้บริโภคนิยมมาเป็นผู้คิดผลิตนวัตกรรม ในการเข้าสู่ยุคผลผลิตนิยม การสร้างทักษะการคิดเชิงสร้างสรรค์ ประดิษฐ์สร้างสรรค์นวัตกรรมขึ้นใช้พัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างพอเพียงเหมาะสมกับลักษณะการใช้งานในการเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 (Office of Secondary Education Administration, 2016) โดยการจัดการศึกษานั้นเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนไทยเป็นการเพิ่มต้นทุนทางสังคมให้แก่ประเทศการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคมในการจัดการศึกษา เน้นให้เด็กเป็นคนดี คนเก่ง มีความสุข มีคุณธรรม อาศัยการสอนที่หลากหลายให้เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียนเกิดการบูรณาการวิชาต่าง ๆ เข้าด้วยกันเป็นสหวิทยาการเพื่อให้การศึกษาสอดคล้องกับวิถีชีวิต ความต้องการของผู้เรียน และชุมชนท้องถิ่นมากที่สุด และเพื่อความคล่องตัวในการบริหารจัดการ จึงต้องมีการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาไปยังท้องถิ่นอย่างเต็มรูปแบบในอนาคต (Pimpa, 2018)

ปัจจุบันโรงเรียนวัดหมื่นพุทธรักษาจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน นวัตกรรม บาลีและหลักสูตรภาษาจีน ซึ่งในกระบวนการจัดการเรียนการสอนนั้น โรงเรียนให้ความสำคัญกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยจัดการเรียนการสอนตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา แต่ส่วนของการบริหารจัดการด้านเทคโนโลยี สื่อการเรียนรู้ใหม่ ๆ และแนวทางในการพัฒนาองค์กรของโรงเรียนวัดหมื่นพุทธรักษา ยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร อันเนื่องมาจากการวางระบบและกลไกการดำเนินงานยังคงยึดปฏิบัติที่สืบทอดกันมา ไม่มีการพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับทักษะจำเป็นในยุคปัจจุบัน จากสภาพปัญหาจากงานวิชาการความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว การวางแผนบริหารงานวิชาการ การบริหารจัดการด้านเทคโนโลยี สื่อการเรียนรู้ แนวทางในการพัฒนาองค์กรของโรงเรียนวัดหมื่นพุทธรักษาให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตตลอดจนสามารถควบคุมการบริหารจัดการ และพัฒนาศักยภาพผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายตามการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับการศึกษาในศตวรรษที่ 21 (Muean Phuttha Wittaya School, 2022)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรเพื่อพัฒนาทักษะศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน โรงเรียนวัดหมื่นพุทธรักษา เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาส่งเสริมการบริหารงานวิชาการที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 13 ฉบับที่ 3 (กันยายน – ธันวาคม 2567)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษามีคุณภาพมีเหตุปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนวัดหมื่นพุทธรักษา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษามีคุณภาพมีเหตุปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนวัดหมื่นพุทธรักษา ใช้วิธีการวิจัยแบบผสม (Mixed Method Research) ด้วยวิธี การออกแบบตามลำดับต่อเนื่องเชิงอธิบาย (Explanatory sequential) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย

1. การออกแบบการวิจัย

ผู้วิจัยได้ออกแบบการวิจัยโดยยึดคำถามการวิจัย ดังตารางที่ 1

2. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

จากตารางการออกแบบการวิจัย ผู้วิจัยกำหนดขั้นตอนการวิจัย เป็น 4 ขั้นตอน โดยยึดวัตถุประสงค์ รอง และคำถามการวิจัย เพื่อให้บรรลุผลการวิจัย ดังนี้

2.1 ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพการบริหารจัดการหลักสูตรเพื่อพัฒนาทักษะศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนวัดหมื่นพุทธรักษา

2.2 ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาเหตุปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริหารจัดการหลักสูตร เพื่อพัฒนาทักษะศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน โรงเรียนวัดหมื่นพุทธรักษา

ขั้นที่ 1 การศึกษาสภาพการบริหารจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน

ขั้นที่ 2 ศึกษาเหตุปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการบริหารจัดการการเรียนรู้สู่การศึกษา 4.0 ของโรงเรียน ดังตารางที่ 1

คำถามการวิจัย	วิธีการวิจัย	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	แหล่งข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล
1. คุณภาพของผู้เรียน 1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน (8 กลุ่มสาระการเรียนรู้) 1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน (8 ด้าน)	- วิจัยเชิงคุณภาพ (วิธีการที่ไม่เป็นการรบกวน (Unobstrusive Methods)	แบบวิเคราะห์เอกสาร	ข้อมูลทุติยภูมิ - รายงานผล O-Net - รายงานผล B -Net - รายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน - รายงานการประเมินตนเอง (SAR) - รายงานระบบการประกันคุณภาพ	- ค่าร้อยละ - การสังเคราะห์เนื้อหา

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 13 ฉบับที่ 3 (กันยายน – ธันวาคม 2567)

คำถามการวิจัย	วิธีการวิจัย	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	แหล่งข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล
2. ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ 2.1 หลักการบริหารจัดการ หลักสูตร 2.2 การบริหารการจัดการหลักสูตรสถานศึกษา	- วิจัยเชิงปริมาณ; การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research)	แบบสอบถามด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ	การศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย (1) ผู้อำนวยการ (2) รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ (3) หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ (4)สถานประกอบการ	1. ค่าเฉลี่ย (Mean) 2. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) 3. การวิเคราะห์และการสังเคราะห์เนื้อหา
1 เหตุปัจจัยสนับสนุน 1.1 เหตุปัจจัยภายนอก 1.2 เหตุปัจจัยภายใน 2 เหตุปัจจัยจุดรั้ง 2.1 เหตุปัจจัยภายนอก 2.2 เหตุปัจจัยภายใน	- การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research)	กระบวนการสนทนากลุ่ม(Focus Group) ครั้งที่ 1	-ข้อมูลปฐมภูมิ -ผู้บริหาร/คณะครู/ศิษย์เก่าผู้ปกครอง/คณ ะ ก ร ร ม ก า รสถานศึกษา	1. การวิเคราะห์เนื้อหา 2. นำเสนอแผนภูมิ ก้างปลา(Fishbone Diagram)
1 เหตุปัจจัยสนับสนุน 1.1 เหตุปัจจัยภายนอก 1.2 เหตุปัจจัยภายใน 2 เหตุปัจจัยจุดรั้ง 2.1 เหตุปัจจัยภายนอก 2.2 เหตุปัจจัยภายใน	- การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research)	กระบวนการสนทนากลุ่ม(Focus Group) ครั้งที่ 1	-ข้อมูลปฐมภูมิ -ผู้บริหาร/คณะครู/ศิษย์เก่าผู้ปกครอง/คณ ะ ก ร ร ม ก า รสถานศึกษา	1. การวิเคราะห์เนื้อหา 2. นำเสนอแผนภูมิ ก้างปลา(Fishbone Diagram)

ตารางที่ 1 การออกแบบการวิจัย

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

รายละเอียดการดำเนินการวิจัยแต่ละขั้นตอน มีดังนี้

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 13 ฉบับที่ 3 (กันยายน – ธันวาคม 2567)

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนวัดหมื่นพุทธวิทยา

การศึกษาในขั้นตอนที่ 1 เป็นการศึกษาสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนวัดหมื่นพุทธวิทยา โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. คำถามการวิจัย

สภาพการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของนักเรียน โรงเรียนวัดหมื่นพุทธวิทยาในมาตรฐาน 3 ด้าน เป็นอย่างไรและมีคุณภาพอยู่ในระดับใด

2. วิธีการวิจัย

การวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed-Method Research)

3. เครื่องมือการวิจัย

3.1 รายการเครื่องมือ

จากตารางที่ 1 การออกแบบการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดรายการเครื่องมือที่จะใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังตารางที่ 2

ประเภท	เครื่องมือ	ชื่อเครื่องมือ
คุณภาพของผู้เรียน		
เชิงคุณภาพ	แบบวิเคราะห์เอกสาร	1. แบบวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน 2. แบบวิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน
ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ		
เชิงคุณภาพ	การวิเคราะห์เอกสาร	1. แบบวิเคราะห์สภาพการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนวัดหมื่นพุทธวิทยา (ผนวก ก-1)
	แบบสัมภาษณ์	2. แนวคำถามการสัมภาษณ์เชิงลึก เรื่อง ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนวัดหมื่นพุทธ (ผนวก ก-2)
เชิงปริมาณ	แบบสอบถาม	3. แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องต่อ

ตารางที่ 2 แสดงรายการเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนที่ 1

ศึกษาสภาพการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา

4. แหล่งข้อมูล

ข้อมูลทุติยภูมิ

- รายงานผล O-Net

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 13 ฉบับที่ 3 (กันยายน – ธันวาคม 2567)

- รายงานผล B -Net
- รายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- รายงานการประเมินตนเอง (SAR)
- รายงานระบบการประกันคุณภาพการศึกษา
- รายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสถานศึกษา

5. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้านคุณภาพของผู้เรียน

ด้านคุณภาพของผู้เรียนมีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1. ศึกษาและกำหนดคุณภาพของผู้เรียนที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งประกอบด้วยผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน
2. สร้างแบบวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ประกอบด้วย
 - 2.1 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
 - 2.2 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
 - 2.3 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี
 - 2.4 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
 - 2.5 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา
 - 2.6 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
 - 2.7 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ
 - 2.8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน ภาษาบาลี)
3. สร้างแบบวิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน 8 ด้าน ประกอบด้วย
 - 3.1 รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
 - 3.2 ซื่อสัตย์สุจริต
 - 3.3 มีวินัย
 - 3.4 ใฝ่เรียนรู้
 - 3.5 อยู่อย่างพอเพียง
 - 3.6 มุ่งมั่นในการทำงาน
 - 3.7 รักความเป็นไทย
 - 3.8 มีจิตสาธารณะ
4. นำแบบวิเคราะห์เอกสารไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากนั้นจัดทำตารางนำเสนอข้อมูลในรูปแบบของตารางเปรียบเทียบรายปีการศึกษา

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 13 ฉบับที่ 3 (กันยายน – ธันวาคม 2567)

ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ

1. แบบวิเคราะห์สภาพการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนวัดหมื่นพุทธวิทยา (ผนวก ก-1) มีขั้นตอนการสร้างดังนี้
 - 1.1 ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา
 - 1.2 แบบวิเคราะห์สภาพการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนวัดหมื่นพุทธวิทยาโดยมีรายละเอียดของตัวแปรตามกรอบแนวคิดและคำถามการวิจัย
 - 1.3 นำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ
 - 1.4 ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อความสำเร็จพร้อมนำไปเก็บข้อมูล
2. แนวคำถามการสัมภาษณ์เชิงลึก เรื่อง แนวคำถามการสัมภาษณ์เชิงลึก เรื่อง ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนวัดหมื่นพุทธ (ผนวก ก-2) มีขั้นตอนการสร้างดังนี้
 - 2.1 ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 2.2 สร้างประเด็นคำถามเพื่อการสัมภาษณ์เชิงลึกตามกรอบแนวคิดและคำถามการวิจัย
 - 2.3 นำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ
 - 2.4 ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ
 - 2.5 นำไปทดลองใช้ในโรงเรียนที่มีสภาพใกล้เคียงกับโรงเรียนวัดหมื่นพุทธวิทยา ได้แก่ โรงเรียนมังกกรมลาวาสวิทยาลัย
 - 2.6 ปรับปรุงเพื่อให้มีความสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในภาคสนาม
3. แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องต่อการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา (ผนวก ก-3)
 - 3.1 ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 3.2 สร้างประเด็นคำถามเพื่อสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพของการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ของโรงเรียนวัดหมื่นพุทธวิทยาตามกรอบแนวคิดและคำถามการวิจัย โดยการสร้างแบบสอบถามอยู่ในรูปของเอกสาร และ Google forms
 - 3.3 นำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ
 - 3.4 ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา
 - 3.5 นำแบบสอบถามไปผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบและวิเคราะห์ค่า IOC เพื่อหาคุณภาพของข้อรายการ และปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ
 - 3.6 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ในโรงเรียนที่มีสภาพใกล้เคียงกับโรงเรียนวัดหมื่นพุทธ ได้แก่ โรงเรียนมังกกรมลาวาสวิทยาลัย
 - 3.7 วิเคราะห์หาดัชนีความเชื่อมั่นของแบบสอบถามและปรับปรุงเพื่อให้มีความสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในภาคสนาม ดังตารางที่ 3

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 13 ฉบับที่ 3 (กันยายน – ธันวาคม 2567)

คำถามวิจัย	แหล่งข้อมูล	การวิเคราะห์
ภาพอนาคตของ แนวทางการบริหาร จัดการหลักสูตรควร เป็นอย่างไร	การวิเคราะห์เอกสาร	นำข้อมูลจากการวิเคราะห์เอกสารมาสู่ กระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการ แยกย่อยข้อมูลออกเป็นส่วนๆ จัดระเบียบข้อมูล เป็นรหัสและระบุโครงสร้างและจัดหมวดหมู่ที่ เกิดขึ้นซ้ำจากนั้นสรุปข้อมูลเขียนเป็นเรียงความ เสนอ (Wechacha, 2022)

ตารางที่ 3 แสดงการดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย

ผลการวิจัย

ตามวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษามีคุณภาพมีเหตุปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนวัดหมื่นพุทธรักษา ผลการวิจัยพบว่า ผลการศึกษาสภาพการบริหารจัดการหลักสูตรเพื่อพัฒนาทักษะศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนวัดหมื่นพุทธรักษา

1. ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน (8 กลุ่มสาระการเรียนรู้) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน ปีการศึกษา 2563 – 2565 ทุกรายวิชา อยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น รายวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา อยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายวิชาพบว่า วิชาที่มีคะแนนสูงสุด คือ รายวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา รองลงมาคือ การงานอาชีพ ส่วนวิชาที่มีคะแนนต่ำสุด คือ รายวิชาศิลปะ

2. ผลการทดสอบระดับชาติ O-Net ปีการศึกษา 2563 - 2565 พบว่า

2.1 นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีผลการทดสอบระดับชาติ O-Net อยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายปีการศึกษา ใน 5 กลุ่มสาระ พบว่า กลุ่มสาระที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ภาษาไทย รองลงมาคือ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และ คณิตศาสตร์ ตามลำดับ

2.2 นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผลการทดสอบระดับชาติ O-Net อยู่ในระดับพอใช้ เมื่อพิจารณาเป็นรายปีการศึกษาใน 5 กลุ่มสาระ พบว่า กลุ่มสาระที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ภาษาไทย รองลงมาคือ สังคมศึกษา วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และคณิตศาสตร์ ตามลำดับ

3. ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพระพุทธศาสนา (B-NET) ปีการศึกษา 2563 - 2565 พบว่า

3.1 นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 31.07 – 35.56 เมื่อพิจารณาเป็นรายปีการศึกษา ใน 4 วิชา พบว่า วิชาที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ บาลี รองลงมาคือ วินัย ธรรม และ พุทธประวัติ ตามลำดับ

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 13 ฉบับที่ 3 (กันยายน – ธันวาคม 2567)

3.2 นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 31.50 – 34.47 เมื่อพิจารณาเป็นรายปีการศึกษา ใน 4 วิชา พบว่า วิชาที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ บาลี รองลงมาคือ วินัย พุทธประวัติ และธรรม ตามลำดับ

4. ผลการศึกษาเกี่ยวกับระดับคุณภาพของกระบวนการบริหารหลักสูตร ในภาพรวมของโรงเรียนวัดหมื่นพุทธรักษา อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย

4.1 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นชาย โดยมีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี ส่วนวุฒิการศึกษาส่วนใหญ่ระดับปริญญาตรี และมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 5 - 15

4.2 คุณภาพของกระบวนการบริหารหลักสูตร ในภาพรวมของโรงเรียนวัดหมื่นพุทธรักษา อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย ในภาพรวม อยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีคุณภาพอยู่ในระดับพอใช้ ยกเว้น ด้านการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ อยู่ในระดับดี โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ รองลงมาคือ ด้านการสนับสนุนการใช้หลักสูตรของการศึกษา ด้านการนิเทศกำกับติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ด้านการประเมินการใช้หลักสูตร และด้านการวางแผนการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ตามลำดับ

4.2.1 ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ในภาพรวม อยู่ในระดับพอใช้ เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การวางแผนการจัดซื้ออุปกรณ์การเรียนการสอน รองลงมาคือ การวางแผนการจัดโครงสร้างหลักสูตรส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การวางแผนการประชาสัมพันธ์หลักสูตร

4.2.2 ด้านการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ ในภาพรวม อยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการศึกษาหลักการ แนวคิด และจุดเน้นของการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยมี ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ รองลงมาคือ มีการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับศักยภาพและบริบทของผู้เรียน มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลตามมาตรฐาน และตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษามีการประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการใช้เทคนิค หรือวิธีการสอนที่หลากหลาย

4.2.3 ด้านการสนับสนุนการใช้หลักสูตร ในภาพรวม อยู่ในระดับพอใช้ เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การระดมทรัพยากรจากหน่วยงานรัฐและเอกชน รองลงมาคือ มีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาหลักสูตรและตรวจสอบคุณภาพการจัดการสถานศึกษาส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการสนับสนุนทรัพยากรสำหรับพัฒนาบุคลากร

4.2.4 ด้านการนิเทศกำกับติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษาในภาพรวม อยู่ในระดับพอใช้ เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ จัดให้มีการนิเทศ เกี่ยวกับการใช้ หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอย่าง สม่าเสมอ รองลงมาคือ มีการนิเทศการจัดทำหลักสูตร สถานศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างต่อเนื่อง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ระบบมีการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการ ประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 13 ฉบับที่ 3 (กันยายน – ธันวาคม 2567)

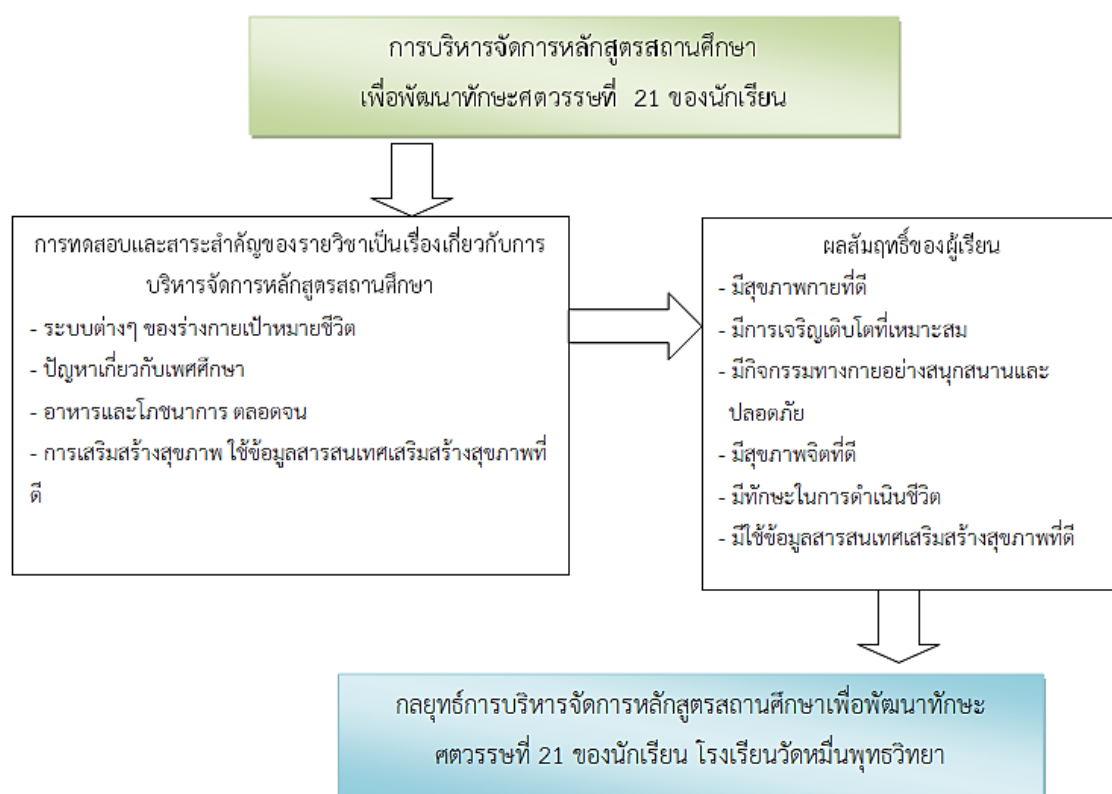
4.2.5 ด้านการประเมินการใช้หลักสูตรในภาพรวม อยู่ในระดับพอใช้ เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการนำกระบวนการบริหารมาปรับปรุง และพัฒนาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาขึ้นพื้นฐาน รองลงมาคือ มีการปรับปรุงพัฒนาวิธีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การดำเนินการจัดทำเอกสาร การใช้หลักสูตรเผยแพร่แก่ชุมชนและผู้ปกครอง

องค์ความรู้ใหม่

งานวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรเพื่อพัฒนาทักษะศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนวัดหมื่นพุทธรักษา พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทั่วไปของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 - 6 และผลการทดสอบระดับชาติ O-Net เปรียบเทียบผลการทดสอบผลการทดสอบระดับชาติของสถานศึกษากับโรงเรียนทุกสังกัดในจังหวัด จากผลการศึกษาในภาพรวม พบว่า สภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน (8 กลุ่มสาระการเรียนรู้) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน ปีการศึกษา 2563 - 2565 ทุกรายรายวิชา อยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น รายวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา อยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายวิชาพบว่า วิชาคะแนนสูงสุด คือ รายวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะด้วยธรรมชาติและสาระสำคัญของรายวิชาเป็นเรื่องเกี่ยวกับระบบต่างๆ ของร่างกายเป้าหมายชีวิต ปัญหาเกี่ยวกับเพศศึกษา อาหารและโภชนาการ ตลอดจนการเสริมสร้างสุขภาพ ซึ่งเป็นเรื่องใกล้ตัวของผู้เรียน และเป็นหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานที่นักเรียนทุกคนต้องเรียน เพื่อให้ผู้เรียน มีสุขภาพกายที่ดี และการเจริญเติบโตที่เหมาะสม มีกิจกรรมทางกายอย่างสนุกสนานและปลอดภัย มีสุขภาพจิตที่ดี มีทักษะในการดำเนินชีวิต และใช้ข้อมูลสารสนเทศเสริมสร้างสุขภาพที่ดี นอกจากนี้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนวัดหมื่นพุทธรักษาทุกรายวิชายังมีการบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ส่วนวิชาที่มีคะแนนต่ำสุด คือ รายวิชาศิลปะ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะวิชาศิลปะจำเป็นต้องใช้จินตนาการในการสร้างสรรค์งานศิลปะที่สื่อความหมายของเรื่องราว สะท้อนความคิดและความรู้สึกในหัวข้อที่นำเสนอ ซึ่งนักเรียนยังขาดทักษะความคิดสร้างสรรค์ ทั้งนี้เนื่องมาจากนักเรียนยังคงคุ้นเคยกับการเรียนแบบท่องจำโดยไม่มีการคิดต่อยอดจากความรู้เดิมที่ได้รับ นักเรียนตั้งคำถามเกี่ยวกับประเด็นที่สงสัยไม่เป็นและปล่อยให้คำถามกลายเป็นความเข้าใจที่คลุมเครือไม่กระจ่างชัดเนื่องจากไม่กล้าถามครู นักเรียนไม่ทราบถึงความสำคัญของการคิดวิเคราะห์ โดยการคิดวิเคราะห์นั้นเป็นจุดเริ่มต้นของการต่อยอดองค์ความรู้ต่าง ๆ ทั้งการแก้ไขปัญหาการตัดสินใจรวมถึงความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญและเป็นพื้นฐานของการดำเนินชีวิต สอดคล้องกับนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กำหนดว่าความคิดสร้างสรรค์ เป็นหนึ่งในทักษะศตวรรษที่ 21 คือทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม (Learning and Innovation skill) โดยการสร้างสรรค์ (Creativity) มีพฤติกรรมบ่งชี้ ใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการทำงานพัฒนาแนวคิดใหม่อยู่เสมอ ๆ เปิดรับมุมมองที่แตกต่างและแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรเพื่อพัฒนาทักษะศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน โรงเรียนวัดหมื่นพุทธรักษา พบว่า กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาผู้เรียน ตามความสามารถ ความต้องการ ความสนใจและเส้นทางการเรียนรู้ของผู้เรียน (Student : S) โดยมีแนวทางการพัฒนากลยุทธ์ที่สำคัญ คือ การจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะ

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 13 ฉบับที่ 3 (กันยายน – ธันวาคม 2567)

เฉพาะ (ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะ) โดยมุ่งเน้นที่ 3Rs และ 4Cs ซึ่งหลักสูตรและวิธีการสอนเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ไม่ใช่การจดจำเนื้อหาวิชา แต่จะเป็นการเรียนรู้และลงมือปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความรู้ และต่อยอดความรู้นั้นได้ด้วยตนเอง มีการจัดการศึกษาที่เน้นการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Life-long Learning) ของผู้เรียน โดยผู้เรียนแต่ละคนสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองตามวิธีการเรียนรู้ของตนเอง ทั้งการศึกษาในระบบและการศึกษานอกระบบครูและนักเรียนใช้สื่อ วัสดุ และประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลายที่ช่วยส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณโดยเน้นที่การใช้ตัวอย่างที่ดี มาเป็นกลไกอันหนึ่งในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนยุทธศาสตร์การศึกษาระดับปฐมวัยของประเทศนิวซีแลนด์เน้นการสร้างพื้นฐานการใช้ชีวิตเพื่อประสบความสำเร็จ ดังรูปภาพที่ 1

รูปภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยตามวัตถุประสงค์ พบว่า สภาพการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน โรงเรียนวัดหมื่นพุทธรักษา สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้ ผลสัมฤทธิ์ทั่วไปของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 - 6 และผลการทดสอบระดับชาติ O-Net เปรียบเทียบผลการทดสอบผลการทดสอบระดับชาติของสถานศึกษากับโรงเรียนทุกสังกัดในจังหวัด จากผลการศึกษาในภาพรวม พบว่า สภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน (8 กลุ่ม

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 13 ฉบับที่ 3 (กันยายน – ธันวาคม 2567)

สาระการเรียนรู้) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน ปีการศึกษา 2563 – 2565 ทุกรายวิชา อยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น รายวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา อยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายวิชาพบว่า วิชาคะแนนสูงสุด คือ รายวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะด้วยธรรมชาติและสาระสำคัญของรายวิชาเป็นเรื่องเกี่ยวกับระบบต่างๆ ของร่างกายเป้าหมายชีวิต ปัญหาเกี่ยวกับเพศศึกษา อาหารและโภชนาการ ตลอดจนการเสริมสร้างสุขภาพ ซึ่งเป็นเรื่องใกล้ตัวของผู้เรียน และเป็นหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานที่นักเรียนทุกคนต้องเรียน เพื่อให้ผู้เรียน มีสุขภาพกายที่ดี และการเจริญเติบโตที่เหมาะสม มีกิจกรรมทางกายอย่างสนุกสนานและปลอดภัย มีสุขภาพจิตที่ดี มีทักษะในการดำเนินชีวิต และใช้ข้อมูลสารสนเทศเสริมสร้างสุขภาพที่ดี นอกจากนี้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนวัดหมื่นพุทธรักษาทุกรายวิชายังมีการบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ส่วนวิชาที่มีคะแนนต่ำสุด คือ รายวิชาศิลปะ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะวิชาศิลปะจำเป็นต้องใช้จินตนาการในการสร้างสรรค์งานศิลปะที่สื่อความหมายของเรื่องราว สะท้อนความคิดและความรู้สึกในหัวข้อที่นำเสนอ ซึ่งนักเรียนยังขาดทักษะความคิดสร้างสรรค์ ทั้งนี้เนื่องจากนักเรียนยังคงคุ้นเคยกับการเรียนแบบท่องจำโดยไม่มีการคิดต่อยอดจากความรู้เดิมที่ได้รับ นักเรียนตั้งคำถามเกี่ยวกับประเด็นที่สงสัยไม่เป็นและปล่อยให้คำถามกลายเป็นความเข้าใจที่คลุมเครือไม่กระจ่างชัดเนื่องจากไม่กล้าถามครู นักเรียนไม่ทราบถึงความสำคัญของการคิดวิเคราะห์ โดยการคิดวิเคราะห์นั้นเป็นจุดเริ่มต้นของการต่อยอดองค์ความรู้ต่าง ๆ ทั้งการแก้ไขปัญหา การตัดสินใจรวมไปถึงความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญและเป็นพื้นฐานของการดำเนินชีวิต สอดคล้องกับนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กำหนดว่าความคิดสร้างสรรค์เป็นหนึ่งในทักษะศตวรรษที่ 21 คือทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม (Learning and Innovation skill) โดยการสร้างสรรค์ (Creativity) มีพฤติกรรมบ่งชี้ ใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการทำงานพัฒนาแนวคิดใหม่อยู่เสมอ ๆ เปิดรับมุมมองที่แตกต่าง (Sittikorn, 2016), (Wangsrikoon, 2014)

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ผลจากการวิจัยตามวัตถุประสงค์ พบว่า การนำแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรเพื่อพัฒนาทักษะศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน โรงเรียนวัดหมื่นพุทธรักษา ไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดควรมีการเตรียมความพร้อมของครูและนักเรียน ทั้งในด้านความรู้ สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อให้กระบวนการพัฒนาเกิดการเปลี่ยนแปลงและขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติอย่างแท้จริง และการนำแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรเพื่อพัฒนาทักษะศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน โรงเรียนวัดหมื่นพุทธรักษา ไปใช้ควรอาศัยความร่วมมือจากบุคลากรและหน่วยงานทุกภาคส่วน ตั้งแต่ระดับครอบครัว จนถึงหน่วยงานต้นสังกัด ทำความเข้าใจให้ตรงกัน เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วม และอย่างยั่งยืน ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำไปใช้ดำเนินการ ดังนี้

1.1 ผู้บริหารควรมีการวางแผนการดำเนินงานการบริหารจัดการหลักสูตรโดยคำนึงถึงทรัพยากรที่เกี่ยวข้องและมีความจำเป็นของสถานศึกษา เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 13 ฉบับที่ 3 (กันยายน – ธันวาคม 2567)

1.2 โรงเรียนสามารถนำแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรเพื่อพัฒนาทักษะศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน โรงเรียนวัดหมื่นพุทธรักษาไปเผยแพร่และสร้างศูนย์องค์ความรู้เกี่ยวกับทักษะศตวรรษที่ 21 สำหรับนักเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

สำหรับประเด็นในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำวิจัยในประเด็นเกี่ยวกับ

2.1. ผู้บริหารควรมีการวางแผนการดำเนินงานการบริหารจัดการหลักสูตรโดยคำนึงถึงทรัพยากรที่เกี่ยวข้องและมีความจำเป็นของสถานศึกษา เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้

2.2. การนำแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรเพื่อพัฒนาทักษะศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน โรงเรียนวัดหมื่นพุทธรักษา ไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดควรมีการเตรียมความพร้อมของครูและนักเรียน ทั้งในด้านความรู้ สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อให้กระบวนการพัฒนาเกิดการเปลี่ยนแปลงและขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติอย่างแท้จริง

2.3. โรงเรียนสามารถนำแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรเพื่อพัฒนาทักษะศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน โรงเรียนวัดหมื่นพุทธรักษา ไปเผยแพร่และสร้างศูนย์องค์ความรู้เกี่ยวกับทักษะศตวรรษที่ 21 สำหรับนักเรียน

2.4. การนำแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรเพื่อพัฒนาทักษะศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน โรงเรียนวัดหมื่นพุทธรักษา ไปใช้ควรอาศัยความร่วมมือจากบุคลากร และหน่วยงานทุกภาคส่วน ตั้งแต่ระดับครอบครัว จนถึงหน่วยงานต้นสังกัด ทำความเข้าใจให้ตรงกัน เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วม และอย่างยั่งยืน

References

Institute for Visioning the Future of Innovation. (2019). *A guide to looking at the future*.

Bangkok: Thammasat University.

Muean Phuttha Wittaya School. (2022). *Teaching and learning management and evaluation*.

Chiang Rai: Muean Buddhawittaya School.

Nitikraiphong, S. (2018). *Curriculum management strategies: tools for effective educational management*. Bangkok: Chulalongkorn University.

Office of Secondary Education Administration. (2016). *New future skills in the 21st century*.

Bangkok: Secondary Education Administration Office.

Pimpa, P. (2018). *Decentralization of education to local areas. Doctoral thesis*. Chiang Mai:

Chiang Mai University.

Sittikorn, T. (2016). *Learning design in the 21st century*. Bangkok: Suvarnabhumi Institute of Technology.

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 13 ฉบับที่ 3 (กันยายน – ธันวาคม 2567)

Wangsrikoon, A. (2014). *Thai education in the 21st century: Productivity and development guidelines*. Phitsanulok: Phibunsongkhram Rajabhat University.

Wechacha, P. (2022). *Explanatory sequential mixed methods research*. Chiang Rai: Chiang Rai Rajabhat University.